

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PNK-K.431.1.4.2025.RG

poprzedni znak: PNK-KZ.431.1.21.2025.RG

**Pan
Marek Szponar
Starosta Powiatu Oławskiego**

ul. 3 Maja 1
55-200 Oława

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(Starosta Powiatu Oławskiego prawidłowo pouczony o prawie do wniesienia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 8 grudnia 2025 r., wniósł zastrzeżenia, które następnie odrzucono z powodu ich niewniesienia w ustawowym terminie. Starosta Powiatu Oławskiego nie skorzystał z prawa do odwołania od zawiadomienia o odrzuceniu wniesionych zastrzeżeń)

Wrocław, dnia 3 marca 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Oławie, ul. 3 Maja 1, 55-200 Oława (dalej jako kontrolowany, jednostka kontrolowana, starostwo).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Szponar - Starosta Powiatu Oławskiego od dnia 7 maja 2024 r. ¹ (w poprzedniej kadencji stanowisko Starosty Powiatu Oławskiego pełnił Pan Zdzisław Brezeń ²).
Zakres kontroli	Zapewnienie prawidłowego wykonywania przez Starostę Powiatu Oławskiego zadania w zakresie organizacji na terenie powiatu oławskiego punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej ³ oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, a także przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ⁴ w zakresie przeprowadzenia konkursu w celu powierzenia prowadzenia części z punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego organizacjom pozarządowym.
Podstawa prawna kontroli	Art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie ⁵ oraz art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ⁶ w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, zatwierdzony w dniu 27 czerwca 2025 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2025 r. (PNK-KZ.430.1.2025.MK), imienne upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 10 lipca 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	18, 20 sierpnia 2025 r.
Kontroler/rzy	1. Roman Grzeszkowiak, inspektor wojewódzki z Oddziału Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie nr 3 z dnia 10 lipca 2025 r. sygn. PNK-KZ.0030.3.2025.RG; 2. Bartosz Jędrysiak, starszy inspektor wojewódzki z Oddziału Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie nr 4 z dnia 10 lipca 2025 r. sygn. PNK-KZ.0030.4.2025.RG.

¹ Uchwała Nr I/2/2024 Rady Powiatu w Oławie z dnia 7 maja 2024 r.

² Uchwała Nr I/2/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 18 maja 2018 r.

³ Tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1534, dalej: u.n.p.p. Realizowane zadanie także dalej jako: npp, npo, nm [akta kontroli str. 10-13]

⁴ Tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm., dalej: u.d.p.p.w.

⁵ Tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 428.

⁶ Tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

II. Ocena kontrolowanej jednostki

Realizację wykonywania przez organ powiatu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w przedmiocie świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

III. Ustalenia kontroli

Zadania objęte przedmiotem kontroli niemal w całym okresie nią objętym realizowane były przez powołanego w dniu 11 stycznia 2021 r.⁷, w oparciu o m. in. art. 9 ust. 5 u.n.p.p. przez Starostę Powiatu Oławskiego pełnomocnika⁸. Pełnomocnik zostać powołany w celu koordynacji realizacji zadań wynikających z u.n.p.p. i jest nadzorowany bezpośrednio przez Starostę. Natomiast do obowiązków Starosty jako kierownika i zwierzchnika służbowego pracowników należy organizowanie zarządu powiatu i starostwa powiatowego, kierowanie bieżącymi sprawami powiatu oraz reprezentowanie powiatu na zewnątrz⁹. Nadto Starosta wykonuje zadania wynikające z ustawy o samorządzie powiatowym oraz innych ustaw¹⁰.

[dowód: akta kontroli str.: 1668]

W toku kontroli odpowiedzi oraz wyjaśnień udzielał Starosta Powiatu, Wicestarosta Powiatu oraz ww. Pełnomocnik.

[dowód: akta kontroli str.:14-22, 1215, 1226-1227, 1236-1239, 1724-1725, 1762]

Ocena działalności jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą została dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego¹¹, w oparciu o udostępnione w toku wykonywania czynności kontrolnych dokumenty¹² oraz złożone pisemne odpowiedzi i wyjaśnienia kontrolowanego (wraz z zał.): z dnia 20 października 2025 r. znak NPP.1710.1.2025¹³, z dnia 22 października 2025 r. znak NPP.1710.1.2025¹⁴, z dnia 27 października 2025 r. znak NPP.1710.1.2025¹⁵, przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy o kontroli w administracji rządowej, tj. legalności oraz rzetelności.

[dowód: akta kontroli str.: 1215, 1226-1227, 1236-1239, 1724-1725, 1762]

A. Organizacja systemu nieodpłatnej pomocy prawnej.

a) Prowadzenie punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich przez Powiat Oławski.

⁷ Zarządzenie Nr 1 /202 Starosty Oławskiego z dnia 11 stycznia 2021 r.

⁸ Dane personalne pełnomocnika w aktach kontroli.

⁹ Art. 34 ust. 1 i art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 107, ze zm.) oraz § 19 ust. 1 pkt 1-3 Regulaminu organizacyjnego Starostwa stanowiący Załącznik do Uchwały Nr 1323/2023 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 29 grudnia 2023 r.

¹⁰ Za § 55 Statutu Powiatu Oławskiego stanowiącego Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLIX/272/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 26 września 2018r.

¹¹ Na dzień sporządzenia projektu wystąpienia pokontrolnego akta kontroli liczą 1765 ponumerowanych stron.

¹² Niezbędne dokumenty w wierzitelnych kserokopiach pobrano i włączono do akt kontroli.

¹³ Wpływ pisma i zał. dnia 20.10.2025 r. RPW/224605/2025 N.

¹⁴ Wpływ pism elekt. i zał. dnia 32.10.2025 r.

¹⁵ Wpływ pisma i zał. dnia 30.10.2025 r. RPW/233411/2025 P.

W toku kontroli ustalono, iż na terenie powiatu utworzono łącznie trzy punkty (w czterech lokalizacjach)¹⁶ udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnych porad obywatelskich i nieodpłatnej mediacji. Z danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny¹⁷ wynika, iż na koniec 2021 roku powiat oławski zamieszkiwało 77 341 osób, na koniec 2022 roku 77 300 osób, a na koniec 2023 roku 77 428 osób. Tym samym, ilość punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ustalona wg. ustawowego wzoru (mając na uwadze zdanie pierwsze art. 20 ust. 4, w zw. z art. 8 ust. 2 u.n.p.p.) wynosi 3 w całym okresie objętym kontrolą.

Zgodnie z ustaleniami kontroli, w tym informacjami udostępnionymi na stronie BIP Starostwa Powiatowego w Oławie liczba utworzonych punktów odpowiada wartości ww. mnożnika. Informacje tam zawarte wskazują również dni i godziny udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, co jest zgodne z art. 8a ust. 1 pkt 2 i ust. 4 u.n.p.p. Obecnie jak ustalono, punkty udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej funkcjonują w następujących lokalizacjach na terenie powiatu oławskiego¹⁸:

1. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej:

Punkt przy pl. Zamkowym 15, 55-200 Oława (Urząd Miejski w Oławie)¹⁹, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udziela adwokat/radca prawny wyznaczony w ramach porozumienia z ORA/OIRP.

Dni i godziny dyżurów:

od poniedziałku do piątku od godz. 8.00 do 12.00.

2. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej (wieloadresowy):

a) punkt w Zespół Ekonomiczno – Administracyjny (tzw. ZEA²⁰) w Jelczu-Laskowicach przy ul. Witosa 41 (do dnia 30 września 2025 r.), obecnie w Centrum Obsługi Mieszkańców przy ul. Bożka 11B²¹.

Dni i godziny dyżurów:

poniedziałki, czwartki od godz. 8.00 do 12.00.

wtorki od godz. 13.00 do 17.00.

b) Urząd Gminy Domaniów, Domaniów 56.

Dni i godziny dyżurów:

piątki od godz. 9.00 do 13.00.

¹⁶ <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/m,1111,nieodplatna-pomoc-prawna.html>.

¹⁷ <https://svs.stat.gov.pl/77/37/119>. Dane przekazywane przez kontrolowanego różniły się od danych statystycznych, stąd przyjęto dane z ww. strony GUS.

¹⁸ <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/m,1111,nieodplatna-pomoc-prawna.html>.

¹⁹ W związku z ustaleniami kontroli, że lokal nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych, Starosta Powiatu Oławskiego pismem z dnia 1 października 2025 r. powiadomił o przeniesieniu od 1 stycznia 2026 r. tego lokalu na parter budynku Starostwa Powiatowego przy ul. 3 Maja 1 w Oławie. Lokal ten w ocenie kontrolowanego będzie wówczas w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych. Kontrolowany wyjaśnia także, że porozumienie w tym obszarze z Miastem Oława na rok 2026 nie zostanie zawarte (akta kontroli str.: 1215).

²⁰ <https://www.zea-jelcz-laskowice.pl/index.php/home>.

²¹ W związku z ustaleniami kontroli, że lokal nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych, Starosta Powiatu Oławskiego pismem z dnia 1 października 2025 r. powiadomił o przeniesieniu od 1 października 2025 r. tego lokalu do Centrum Obsługi Mieszkańców przy ul. Bożka 11B w Jelczu-Laskowicach (akta kontroli str.: 1215).

c) Urząd Gminy Oława (filia) - ul. Nowodojazdowa 9.

Dni i godziny dyżurów:

środy od godz. 13.00 do 17.00,

w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udziela wyznaczona osoba z ramienia organizacji pozarządowej: Fundacja [REDACTED].

3. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej (wieloadresowy):

a) punkt w ZEA w Jelczu-Laskowicach przy ul. Witosa 41 (do dnia 30 września 2025 r.), obecnie w Centrum Obsługi Mieszkańców przy ul. Bożka 11B.

Dni i godziny dyżurów:

środy i piątki: od godz. 8.00 do 12.00.

b) Urząd Gminy Domaniów, Domaniów 56.

Dni i godziny dyżurów:

czwartki od godz. 9.00 do 13.00.

c) Urząd Gminy Oława (filia) - ul. Nowodojazdowa 9.

Dni i godziny dyżurów:

poniedziałki i wtorki od godz. 11.30 do 15.30,

w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udziela wyznaczona osoba z ramienia organizacji pozarządowej: Fundacja [REDACTED].

Na terenie Powiatu Oławskiego udzielana jest nieodpłatna mediacja. Dyżury osób mających uprawnienia do prowadzenia mediacji w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej:

- w Jelczu - Laskowicach, ul. Witosa 41, we wtorki w godz. 13.00 do 17.00 (do dnia 30 września 2025 r.), obecnie w Centrum Obsługi Mieszkańców przy ul. Bożka 11B,
- w Oławie, ul. Nowodojazdowa 9, w środy w godz. 13.00 do 17.00.

Z ustaleń kontroli oraz opublikowanych informacji przez kontrolowaną jednostkę wynika, że 3 punkty podzielone zostały między samorządy zawodowe, a organizację pozarządową tak, że jeden punkt przeznaczono dla samorządów zawodowych do prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej, a dwa pozostałe punkty przeznaczono dla organizacji pozarządowej, która prowadzi także punkt nieodpłatnej pomocy prawnej (z uwagi na fakt, że oferta dot. nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego nie spełniła wymogów formalnych konkursu²²) - art. 11 ust. 1b i 2b u.n.p.p.

Nadto ustalono, że ww. harmonogram funkcjonowania punktów jest zgodny z przepisem art. 8 ust. 3 u.n.p.p. Punkty zostały usytuowane w lokalach, do których kontrolowana jednostka ma tytuł prawny m. in. w ramach zawartych porozumień lub posiadanych zasobów własnych (art. 8 ust. 10 u.n.p.p.).

Jak ustalono, w okresie objętym niniejszą kontrolą ogłoszono stosowne otwarte konkursy ofert (w roku 2023 i 2024), których przedmiotem było powierzenie prowadzenia

²² Uchwała Nr 1299/2023 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie wyboru oferty i przyznania dotacji na realizację zadania publicznego Powiatu Oławskiego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Oławskiego w 2024 roku (wraz z załącznikiem)

dwóch punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego przypadającego na kontrolowaną jednostkę. Były to ww. punkty tzw. wieloadresowe.

W dniu 14 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego²³, natomiast od dnia 20 marca 2020 r. wprowadzono stan epidemii trwający do 12 maja 2022 r.²⁴. W związku z powyższym, pismem z dnia 23 marca 2020 r. (znak: DSF-XI.690.81.2020) Minister Sprawiedliwości zobowiązał wojewodów do tego, aby przekazali starostom oraz prezydentom miast na prawach powiatu wytyczne i zasady organizacji udzielania świadczeń opisanych w ustawie. W wyniku kontroli ustalono, iż w związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną, punkty pracowały w koniecznych okresach w trybie zdalnym, udzielając nieodpłatnego poradnictwa telefonicznie, z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych (poczty elektronicznej), po wcześniejszej rejestracji telefonicznej lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Z uwagi na zniesienie stanu zagrożenia epidemicznego z dniem 1 lipca 2023 roku zniesiony został przez kontrolowanego wyżej wspomniany zdalny system udzielania porad. Od tego dnia pomoc prawna jest udzielana podczas osobistej wizyty w punkcie. Na wizyty zdalne mogą być zapisywane wyłącznie osoby z trudnościami w poruszaniu i komunikowaniu się, o których mowa w art. 8 ust. 8 u.n.p.p.²⁵.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Powiat Oławski obecnie realizuje zadanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 u.n.p.p. w porozumieniu z: gminą miastem Oławą²⁶, gminą Oława²⁷, gminą Domaniów²⁸ i gminą miejsko-wiejską Jelcz-Laskowice²⁹. W przedmiocie wyboru gmin, w których zlokalizowane są punkty porad prawnych Starostwo obsługę prawną starało się zorganizować na zasadach współpracy i dobrowolności z zainteresowanymi gminami oraz w taki sposób, aby możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy miał każdy mieszkaniec gmin, powiatu (posiłkując się przepisami i kryteriami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie

²³ Patrz: § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 433), który odwołano § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 490).

²⁴ Patrz: § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (teks jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 340) oraz § 1-2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2022 r., poz. 1027).

²⁵ <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/m,1111,nieodplatna-pomoc-prawna.html>.

²⁶ Porozumienia w sprawie zorganizowania na terenie gminy miasto Oława stosownego punktu, odpowiednio z dnia 6 października 2022 r., z dnia 12 października 2023 r., z dnia 18 grudnia 2024 r., zawarte między Powiatem Oławskim, a gminą miastem Oławą.

²⁷ Porozumienia w sprawie zorganizowania na terenie gminy Oława stosownego punktu, odpowiednio z dnia 6 października 2022 r., z dnia 12 października 2023 r., z dnia 15 października 2024 r., zawarte między Powiatem Oławskim, a gminą Oława.

²⁸ Porozumienia w sprawie zorganizowania na terenie gminy Domaniów stosownego punktu, odpowiednio z dnia 6 października 2022 r., z dnia 12 października 2023 r., z dnia 14 października 2024 r., zawarte między Powiatem Oławskim, a gminą Domaniów.

²⁹ Porozumienia w sprawie zorganizowania na terenie gminy miejsko-wiejskiej Jelcz-Laskowice stosownego punktu, odpowiednio z dnia 6 października 2022 r., z dnia 12 października 2023 r., z dnia 14 października 2024 r., zawarte między Powiatem Oławskim, a gminą miejsko-wiejską Jelcz-Laskowice.

nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego³⁰), a następnie zawierano stosowne porozumienia. Tego rodzaju postępowanie należy uznać za właściwe w przedstawionych przez kontrolowanego okolicznościach. W toku kontroli ustalono, iż punkty pomocy zostały usytuowane w lokalach, do których właściwa gmina posiada stosowny tytuł prawny zgodnie z art. 8 ust. 10 u.n.p.p. Przyjęte przez kontrolowanego harmonogramy funkcjonowania poszczególnych punktów pomocy były zgodne z art. 8 ust. 3 u.n.p.p.

Ustalono jednak, że porozumienia zawierana z ww. gminami dot. lokali, które obsługiwały organizacje pozarządowe, nie spełniały warunku określonego w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. c u.n.p.p. W porozumieniach tych zabrakło wskazania rodzaju podmiotu udzielającego nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącego nieodpłatne poradnictwo obywatelskie podczas dyżurów. Z tych przyczyn wyjaśnienia złożone w tej kwestii przez kontrolowanego w piśmie z dnia 20 października 2025 r. nie mogą zostać uwzględnione.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości wskazanego przepisu. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiadają pracownicy odpowiedzialni za przygotowanie przedmiotowych porozumień zarówno pod względem merytorycznym jak i formalno-prawnym oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1236-1239, 1302-1367]

W toku kontroli ustalono również, że kontrolowany od co najmniej 31 października 2024 r. wiedział, że lokal, jaki został zaproponowany dla świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, mediacji, przez gminę miasto Oława, nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Zaproponowany lokal znajduje się bowiem na I piętrze budynku Urzędu Miejskiego w Oławie przy pl. Zamkowym 15, bez dostępu do windy lub tego rodzaju urządzenia dźwigowego (platformy), o czym wprost poinformował Burmistrz Oławy w stosownym piśmie. W toku czynności kontrolowany nie przedstawił jednocześnie jakichkolwiek dowodów świadczących o podjęciu po dniu 31 października 2024 r. wysiłków obliczonych na pozyskanie innej lokalizacji uwzględniającej potrzeby osób niepełnosprawnych ruchowo. Tym samym porozumienie na rok 2025, zawarte z gminą miejską Oława z dnia 18 grudnia 2024 r. narusza § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia. Należy jednak zaznaczyć, że po przeprowadzonych czynnościach kontrolnych – oględzinach lakolu i protokolarnym stwierdzeniu ww. okoliczności, kontrolowany podjął odpowiednie starania i poinformował pismem z dnia 1 października 2025 r., że ww. lokal zostanie od 1 stycznia 2026 r. umiejscowiony na parterze Starostwa Powiatowego w Oławie przy ul. 3 Maja 1, przez co będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości wskazanego przepisu. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiadają pracownicy odpowiedzialni za przygotowanie przedmiotowych porozumień zarówno pod względem merytorycznym jak i formalno-prawnym oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1215, 1358-1364]

Ustalono również, że zgodnie z zawieranymi porozumieniami kontrolowany powinien poinformować w formie pisemnej daną gminę o radcach prawnych, adwokatach oraz doradcach wyznaczonych do obsługi punktu. Wynika to wprost z § 4 ust. 1 tych porozumień. Kontrolowany nie przedstawił tego rodzaju pisemnych zawiadomień skierowanych do gmin,

³⁰ Dz.U. z 2025 r. poz. 317, dalej rozporządzenie.

z którymi zawarł przedmiotowe porozumienia. Z tych przyczyn wyjaśnienia złożone w tej kwestii przez kontrolowanego w piśmie z dnia 20 października 2025 r. nie mogą zostać uwzględnione.

Za opisane naruszenie przedmiotowych porozumień odpowiadają pracownicy, którzy byli odpowiedzialni za ich prawidłową realizację oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1236-1239, 1302-1364]

Ponadto, porozumienia zawarte z gminą miejsko-wiejską Jelcz-Laskowice z dnia 6 października 2022 r. i z dnia 12 października 2023 r. nie zawierały w swoich postanowieniach możliwości wykorzystywania tych lokali do prowadzenia mediacji mimo, że harmonogramy stanowiące załącznik do tych porozumień to przewidywały.

W związku z powyższym kontrolujący zalecają, aby w sytuacji przeznaczania lokalu również do prowadzenia mediacji, tego rodzaju zapisy znajdowały się nie tylko w załącznikach, tj. harmonogramie działania punktu, ale także w postanowieniach zawieranych porozumieniach.

Zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego oraz informacjami umieszczanymi na stronie internetowej powiatu, Starosta upowszechniał wiedzę o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu³¹.

[dowód: akta kontroli str.: 1236-1239]

W wyniku kontroli stwierdzono że Powiat Oławski zawarł trójstronne porozumienia z organami właściwych samorządów zawodowych obejmujące lata 2023 - 2025³².

Porozumienia te zawierały elementy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 u.n.p.p., jak również wszystkie zostały zawarte we właściwym terminie, wskazanym art. 10 ust. 2 u.n.p.p. Powyższe należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 1272-1301]

W każdym z przedmiotowych porozumień (§ 2 ust. 4) zobowiązano Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu (dalej: OIRP) oraz Okręgową Radę Adwokacką we Wrocławiu (dalej: ORA) do przedłożenia odpowiednio do dnia 15 listopada danego roku, imiennego wykazu adwokatów i radców prawnych (oraz ich zastępców), którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej. Jak ustalono w oparciu o przedstawioną przez kontrolowanego dokumentację w 2022 r. OIRP przedstawiła listę r.pr. w dniu 18 listopada 2022 r., w 2023 r. ORA i OIRP przedstawiły stosowne listy kolejno w dniu 16 listopada 2023 r. i w dniu 23 listopada 2023 r., w 2024 r. OIRP przedstawiła listę r.pr. w dniu 25 listopada 2024 r. W opisanych zatem sytuacjach doszło do naruszenia ww. postanowień umownych. Należy także zaznaczyć, że OIRP, w każdym przypadku przedstawiając corocznie wykaz radców prawnych dokonywała tego z dalszym naruszeniem ww. postanowienia umownego, bowiem nie przedstawiała jednocześnie ich stosownych zastępców. Kontrolowany natomiast w żaden

³¹ <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/m,1111,nieodplatna-pomoc-prawna.html>.

³² Porozumienie z ORA i OIRP na rok 2023 dnia 26 października 2022 r., na rok 2024 dnia 26 października 2023 r., oraz na rok 2025 dnia 15 października 2024 r.

sposób nie reagował na powyższe okoliczności i nie domagał się przedstawienia takich zastępców.

Za wskazaną nieprawidłowość odpowiadają pracownicy odpowiedzialni za wykonanie postanowień przedmiotowych porozumień oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1272-1301]

Mając na uwadze liczbę wszystkich punktów przypadających na kontrolowaną jednostkę oraz przepis art. 11 ust. 1 i ust. 1b u.n.p.p., należy wskazać, że do prowadzenia adwokatów i radcom prawnym przeznaczono jeden z nich, co odpowiada wytycznym zawartym w ww. przepisie.

[dowód: akta kontroli str.: 1272-1301]

W wyniku kontroli stwierdzono, że w ramach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonych przez Powiat Oławski, zapewniono świadczenie usług poprzez zawarcie stosownych umów z radcami prawnymi i adwokatami - zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 u.n.p.p. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu umowy te powinny w szczególności zawierać informacje wymienione w treści tego przepisu.

Analiza objętych przedmiotem kontroli umów wykazała, że umowy te nie zawierały odpowiednich regulacji dotyczących sposobu organizowania w punkcie spotkań z mediatorem, co jest wymagane art. 6 ust. 2 pkt 6a u.n.p.p. Ponadto, niewłaściwie określono możliwość wydłużenia czasu trwania dyżurów, przez co naruszono art. 6 ust. 2 pkt 1a, w zw. z art. 8 ust. 6 u.n.p.p.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości wskazanego przepisu. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiadają pracownicy odpowiedzialni za przygotowanie przedmiotowych umów zarówno pod względem merytorycznym jak i formalno-prawnym oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1368-1479]

W toku kontroli ustalono również, że kontrolowany w badanym okresie podejmował działania w celu upowszechnienia wśród mieszkańców powiatu wiedzy na temat systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich (wynikające z art. 9 ust. 4 ww. u.n.p.p.), a także opracował i udostępniał listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, którą bieżąco aktualizował. Kontrolowany informował o możliwości skorzystania z nieodpłatnych porad prawnych i upowszechniał tą wiedzę (w tym ww. listę) poprzez publikacje na stronach internetowych Starostwa, gmin, BIP, a także (po stwierdzonych brakach w punktach npp/npo) poprzez ich udostępnienie (wyłożenie) w funkcjonujących lokalizacjach punktów npp/npo. Opracowano i zredagowano także informacje o sposobie i godzinach dokonywania zapisów na nieodpłatne porady prawne i obywatelskie.

[dowód: akta kontroli str.: 1215, 1236-1239, 1697-1723]

Ustalono również, że w całym okresie objętym kontrolą, nie wystąpiła jakakolwiek z okoliczności wskazanych w art. 11 ust. 9 u.n.p.p.

[dowód: akta kontroli str.: 1236-1239]

b) Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

Jak wspomniano w poprzednich akapitach, w Powiecie Oławskim funkcjonują trzy punkty, tj. jeden punkt nieodpłatnej pomocy prawnej obsługiwany przez ORA i OIRP oraz dwa punkty (wieloadresowe) w trzech lokalizacjach także nieodpłatnej pomocy prawnej (z uwagi na fakt, że oferta dot. nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego nie spełniła wymogów formalnych konkursu³³). W powiecie, jak wcześniej wskazano, realizowana jest również nieodpłatna mediacja. Dyżury osób mających uprawnienia do prowadzenia mediacji świadczone są w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej, w terminach wskazanych wcześniej w części A niniejszego projektu.

Sieć 3 punktów umiejscowiono w 4 lokalizacjach położonych na terenie 3 gmin. Mając na uwadze rozmieszczenie gmin położonych na terenie Powiatu Oławskiego oraz podejmowaną przez kontrolowanego współpracę z gminami powiatu, należy pozytywnie ocenić sposób umiejscowienia ww. punktów pomocy.

W całym okresie objętym niniejszą kontrolą lokal udostępniony w oparciu o stosowne porozumienie przez gminę miasto Oława, początkowo w latach 2023 i 2024 znajdujący się w zasobach Wydziału Profilaktyki Uzależnień w Oławie przy ul. Młyńskiej 12a (a obecnie w budynku Urzędu Miast w Oławie przy pl. Zamkowym 15), obsługiwany jest przez adwokatów oraz radców prawnych wskazanych przez właściwe samorządy zawodowe. Pozostałe punkty w kontrolowanym okresie powierzano do prowadzenia organizacjom pozarządowym w ramach przeprowadzanych konkursów. Jest to zgodne z art. 11 ust. 1b u.n.p.p. Obsługę ww. punktów zapewniają osoby wskazane w art. 4a ust. 6, art. 5 ust. 1 i art. 11 ust. 3 i ust. 3a ustawy.

Jak już wcześniej wskazano, harmonogram funkcjonowania wszystkich punktów jest zgodny z przepisem art. 8 ust. 3 u.n.p.p.

W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin wszystkich czterech lokalizacji punktów funkcjonujących obecnie na terenie Powiatu Oławskiego. W wyniku oględzin, a także w oparciu o złożone przez kontrolowanego wyjaśnienia ustalono, że lokale położone w Oławie przy pl. Zamkowy 15, przy ul. Nowodojazdowej 9 oraz w Jelczu-Laskowicach przy ul. Witosa 41, nie uwzględniają potrzeb osób niepełnosprawnych. Wymienione lokale przy pl. Zamkowym 15 oraz Witosa 41 znajdują się na I piętrach w budynkach, w których brak jakichkolwiek dźwigów umożliwiających dostanie się do tych lokali osobom z ograniczeniami ruchowymi. Natomiast do lokalu przy ul. Nowodojazdowej 9, który znajduje się na parterze budynku, prowadzi jeden stopień schodowy utrudniający wejście na parter osobom niepełnosprawnym (brak przy tym jakiegokolwiek podjazdu lub pochylni niwelującej tę barierę). Nadto, we wszystkich czterech lokalach ujawniono brak kart informacyjnych dot.

³³ Vide powołana już wyżej Uchwała Nr 1299/2023 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie wyboru oferty i przyznania dotacji na realizację zadania publicznego Powiatu Oławskiego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Oławskiego w 2024 roku.

poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, a także brak informacji o możliwości przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej pomocy³⁴.

Powyższe narusza § 3 ust. 2, § 5 ust. 4 pkt 3 i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości wskazanego przepisu. Za ww. nieprawidłowości odpowiadają pracownicy odpowiedzialni za prawidłową realizację zadania npp/npo oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1191-1214, 1215, 1236-1239]

Ustalono również, że w lokalach punktów porad prawnych, oświadczenia o których mowa w art. 4 ust. 2 u.n.p.p., gromadzone i przechowywane są w zamykanych na klucz szafkach. Po przekazaniu do Starostwa, przechowywane są również w szafie zamykanej na klucz.

W skontrolowanych oświadczeniach składanych przez osoby korzystające z npp/npo/nm ujawniono następujące nieprawidłowości. Z części oświadczeń nie wynika jasno, czy osoba je składająca zgłasza się po poradę związaną z prowadzoną działalnością gospodarczą. W składanych oświadczeniach występują braki w obowiązkowych informacjach jakie taka osoba powinna udzielić, przykładowo nie wskazuje się poprawnego numeru PESEL, nie wskazuje się adresu zamieszkania, a nawet zdarzają się oświadczenia niepodpisane przez osobę uprawnioną, co w takiej sytuacji oznacza udzielenie pomocy bez uzyskania wymaganego oświadczenia. Nadto, dochodzi do sytuacji gromadzenia w przedmiotowych oświadczeniach danych nadmiarowych, stwierdzono umieszczanie w nich informacji o przebywaniu beneficjenta pomocy na emeryturze, których podawania przepisy nie wymagają. Tego rodzaju nieprawidłowości zostały stwierdzone w 7 z 100 skontrolowanych oświadczeniach (czyli 7%). W kontrolowanym okresie nie podjęto działań zmierzających do poprawy tej praktyki. Tym samym naruszono ww. art. 4 ust. 2, w zw. z ust. 6 u.n.p.p.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości wskazanego przepisu. Za brak reakcji na powstałe nieprawidłowości odpowiadają pracownicy odpowiedzialni za prawidłową realizację zadania npp/npo oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1484-1493]

Zgodnie z art. 7 ust. 1 u.n.p.p. osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy/poradnictwa, ma obowiązek dokumentować każdy jego przypadek w tzw. „karcie pomocy”, której wzór został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Od dnia 16 maja 2020 r. dokumentowanie pomocy oraz przekazywanie kart i oświadczeń wskazanych w art. 4 ust. 2

³⁴ W związku z ustaleniami kontroli, że lokale nie uwzględniają potrzeb osób niepełnosprawnych, Starosta Powiatu Oławskiego pismem z dnia 1 października 2025 r. powiadomił o przeniesieniu lokali położonych w Oławie przy pl. Zamkowy 15 oraz w Jelczu-Laskowicach przy ul. Witosa 41 do innych lokalizacji zapewniających w ocenie kontrolowanego w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych. Nie poinformowano jednak o podjętych działaniach dot. usprawnienia dostępu osobom niepełnosprawnym do lokalu przy ul. Nowodojazdowej 9 w Oławie. Nadto kontrolowany poinformował m.in., że karty informacyjne dot. poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz części B kart pomocy zostały uzupełnione, a także informacja o możliwości anonimowej oceny udzielonej pomocy została umieszczona na drzwiach przed wejściami do pomieszczeń, w których jest realizowane kontrolowane zadanie. Tak szybką reakcję na ujawnione nieprawidłowości należy podkreślić i ocenić pozytywnie.

u.n.p.p., odbywa się za pomocą systemu teleinformatycznego³⁵, o którym mowa w art. 7a u.n.p.p. (art. 7 ust. 1a i ust. 3 u.n.p.p. oraz § 8 ust. 8 rozporządzenia).

W wyniku kontroli stwierdzono, że opisane powyżej obowiązki są wykonywane. Stwierdzono jednak następujące nieprawidłowości.

W 98 skontrolowanych kartach pomocy w ich częściach A, w 4 przypadkach (czyli w 4%) wskazywano, że npo/npp jest udzielona osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą i w zakresie prowadzenia tej działalności (poz. 1 karty). Jednak z dalszej treści tych kart wynika, że pomoc udzielana była przykładowo w związku z pozostawianiem rodziny zastępczej bez środków od rodziców biologicznych, nieprawidłowym wykonywaniem kontaktów przez rodziców biologicznych, problemem choroby alkoholowej i opieki nad niepełnosprawnym mężem oraz wstrzymaniem wypłaty zasiłku pielęgnacyjnego. Powyższe pokazuje, że udzielona pomoc nie miała związku z prowadzoną działalnością gospodarczą beneficjenta, a zatem karta w poz. 1 została błędnie sporządzona przez osobę realizującą zadanie.

W poz. 7-8 karty osoba udzielająca pomocy jest zobowiązana do anonimowego opisu sprawy i udzielonej pomocy/poradnictwa. W 11 kartach (czyli w ~11%) osoba udzielająca pomocy podaje zamiast takiego opisu, przykładowo że „udzielono porady prawnej”, czy też że „nie wypełniono z uwagi na możliwość naruszenia tajemnicy zawodowej”.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Sprawiedliwości znajdującymi się w bazie pomocy systemu teleinformatycznego do obsługi npo/npp/npo/nm wskazuje się, że każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego powinien zostać odpowiednio udokumentowany w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zwanej „kartą pomocy”, m. in. przez podanie w szczególności informacji dotyczących zgłoszonej sprawy i udzielonej pomocy. Ze względu na powyższe cele dokumentowania pomocy prawnej, w treści karty pomocy zadaniem osoby udzielającej takiej pomocy jest przygotowanie opisu sprawy i opisu udzielonej porady w taki sposób, aby nie były zbyt lakoniczne, czy też w ogóle zostały pominięte. Opisy te powinny umożliwiać ustalenie, z jakim problemem do punktu stawiała się osoba uprawniona oraz jaka pomoc została jej udzielona. Jednocześnie sposób sporządzenia opisu powinien uniemożliwiać dokonanie, na jego podstawie, identyfikacji tożsamości osoby uprawnionej. Mając na względzie powyższe należy wskazać na dużą wagę, jaką ustawodawca przypisał obowiązkowi dokumentowania pomocy w karcie pomocy. Nie jest to zatem wyłącznie narzędzie statystyczne, ale przede wszystkim jest to narzędzie umożliwiające kontrolę jakości udzielanych porad. Podanie w szczególności informacji dotyczących zgłoszonej sprawy i udzielonej pomocy pozwala ocenić jakość porady, co w konsekwencji przekłada się na m.in. zagrożenie rozwiązania umowy z wykonawcą, który niewłaściwie realizuje takie obowiązki. Dlatego tak ważne jest, by dokładnie opisywać nie tylko zgłoszoną sprawę, ale i udzieloną poradę. Przytoczone wyżej opisy sprawy i opisy udzielonej pomocy są na tyle lakoniczne, że w zasadzie uniemożliwiają rzetelną recenzję porady. Powinno to skutkować nawet uznaniem tak opisaną sprawę za nienależyte wykonanie zadania,

³⁵ Dokumentowanie kart pomocy przy użyciu systemu teleinformatycznego odbywało się już od roku 2019. Z dniem 16 maja 2020 r. odpowiedni przepisy ustawy (art. 7 ust. 3 pkt 1) zmieniono w ten sposób, że w zakresie dokumentacji kart pomocy nakazuje on czynić to przy pomocy systemu teleinformatycznego (art. 29 pkt 3 lit. c ustawy zmieniającej).

a w konsekwencji wystawieniem oceny negatywnej. Przyjąć również należy, że ustawodawca tak skonstruował przepisy regulujące udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, by realizacja obowiązków z nich wynikających nie skutkowała ewentualnym ujawnieniem tajemnicy adwokackiej (radcowskiej). Unormowania świadczenia npp/npo/nm mają chronić nie tylko dane osoby korzystającej z pomocy, ale również treść udzielonej porady. Podkreślić przy tym należy, że to na osobie wypełniającej kartę pomocy spoczywa obowiązek takiego wypełnienia karty, by nie ujawnić ciężącej na niej tajemnicy zawodowej. Prawidłowe wypełnienie karty pomocy nie stanowi ujawnienia tajemnicy zawodowej adwokata lub radcy prawnego³⁶.

Wskazane wyżej opisy nie są zatem wystarczające w świetle obowiązujących przepisów u.n.p.p. i powyższych wytycznych. Tego rodzaju zapisy nie spełniają zatem wymogu, jaki określono w poz. 7-8 karty pomocy.

W poz. 11-17 karty, osoba udzielająca pomocy jest zobowiązana do wskazania ogólnych informacji o beneficjencie dotyczących jego wieku, płci, wykształcenia, dochodu, gospodarstwa domowego, liczby członków w tym gospodarstwie i miejsca zamieszkania. W 19 kartach (czyli w ~19%) tych informacji nie podano. Należy zauważyć, że podobnie jak wyżej, przydatne są tu wytyczne Ministerstwa Sprawiedliwości, które zalecają, aby w celu zebrania ww. tzw. „danych socjometrycznych” wykorzystać praktykę polegającą na zwróceniu się do osoby oczekującej na wizytę w punkcie o wypełnienie wskazanych pól na tej części karty papierowej, np. jeszcze w poczekalni, bądź w trakcie sporządzania dokumentacji przez osobę świadczącą usługi. Powyższe jest możliwe, biorąc pod uwagę treść § 8 ust. 3 rozporządzenia, który stanowi, że „pozycje zawierające informacje dotyczące osoby uprawnionej mogą być wypełnione przy udziale tej osoby”. W sytuacjach, w których uprawniony nie zgadza się podać wszystkich ww. danych socjometrycznych, należy skorzystać z możliwości uzupełnienia tych danych w oparciu o złożone oświadczenie. Takie prawidłowo złożone przez beneficjenta przed udzieleniem porady oświadczenie pozwala na ustalenie jego wieku, płci oraz miejsca zamieszkania. Wobec tego dopuszczalna jest jedynie sytuacja, w której wyłącznie niektóre pola o nr 11-17 części A karty pomocy pozostaną niewypełnione (w każdym jednak przypadku muszą zostać wypełnione te pola, które dzięki oświadczeniu beneficjenta składanemu w trybie art. 4 ust. 2 u.n.p.p. można uzupełnić³⁷). Jednak istotne jest, aby tego typu sytuacje były stosunkowo rzadkie, gdyż dane zbierane w oparciu o informację wpisane do karty nieodpłatnej pomocy prawnej stanowią podstawę oceny działania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego³⁸.

Zatem stwierdzona w toku kontroli sytuacja, w której żadna z poz. 11-17 części A karty pomocy nie została uzupełniona przez osobę udzielającą porady, jest niedopuszczalna. W opisanych wyżej sytuacjach doszło zatem do naruszenia art. 7 ust. 1 ustawy w zw. z § 8 ust. 1 i 3 rozporządzenia. Powyższe nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości wskazanego przepisu.

Za brak rekcji na powstałe nieprawidłowości odpowiadają pracownicy odpowiedzialni za prawidłową realizację zadania npp/npo oraz nadzorujący ich pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 1494-1664]

³⁶ W oparciu o wytyczne Ministerstwa Sprawiedliwości - <https://adm-np.ms.gov.pl/#/app>.

³⁷ Uwzględniając postanowienia art. 4¹ u.n.p.p.

³⁸ W oparciu o wytyczne Ministerstwa Sprawiedliwości - <https://adm-np.ms.gov.pl/#/app>.

Zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy i § 8 ust. 9 rozporządzenia kontrolowany organ ma obowiązek analizować opinie osób uprawnionych do otrzymania pomocy o jakości udzielanych im usług, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W tym celu należy co najmniej raz w miesiącu odbierać części B kart pomocy zgromadzonych w urnie, która powinna znajdować się w każdy z punktów (fakt wyposażenia w urny lokali potwierdziły przeprowadzone w toku kontroli oględziny lokalizacji punktów pomocy). Zgromadzone w ten sposób opinie, przekazane na formularzach wraz z opiniami przekazanymi elektronicznie, listownie oraz telefonicznie, stanowią podstawę przeprowadzenia analizy, o której mowa powyżej.

W wyniku kontroli stwierdzono, że beneficjenci pomocy, mimo zachęcania do wypełniania części B kart pomocy nie korzystali z tego uprawnienia (w latach 2024-2025)³⁹. Organ kontrolowany nie mógł zatem przeprowadzić ich analizy. Powyższa praktyka akceptowana przez kontrolowanego wskazuje, że tego rodzaju postępowanie jest mało skuteczne, skoro nie wpłynęły w ww. okresie jakiejkolwiek opinie od beneficjentów pomocy. Wydaje się zatem, że praktyka ta powinna być jednocześnie powiązana ze stałą i całkowicie anonimową dostępnością części B kart pomocy dla jej beneficjentów, co jak potwierdziły oględziny wszystkich lokali nie miało miejsca⁴⁰. Można także zobowiązać osoby udzielające npp/npn/nm, aby po każdej wizycie wręczały osobie uprawnionej druk części B karty pomocy z praktykowaną już dotąd prośbą o jej anonimowe wypełnienie. Brak bowiem tego rodzaju informacji zwrotnej od beneficjentów pomocy w okresie kontrolowanym utrudnia rzetelną ocenę funkcjonowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Oławskim. Należy zatem podejmować większe możliwe wysiłki, aby części B kart pomocy wpływały do kontrolowanego oraz systemu tej pomocy.

[dowód: akta kontroli str.: 1191-1214, 1215, 1236-1239]

W toku kontroli nie stwierdzono przypadków udzielania pomocy osobom chcącym dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów.

[dowód: akta kontroli str.: 1236-1239]

Ponadto, w toku kontroli ustalono, iż Starosta Powiatu Oławskiego przeprowadzał kontrole, o których mowa w art. 11 ust. 8 u.n.p.p., w tym także w trakcie pełnionych dyżurów. W związku ujawnionymi nieprawidłowościami dot. składanych oświadczeń i w wypełnianiu części A kart pomocy, kontrolujący zalecają także w toku takich kontroli sprawdzanie poprawności sporządzania tych dokumentów.

[dowód: akta kontroli str.: 1236-1239, 1669-1696]

³⁹ W roku 2023 opinie takie wpływały i były pozytywne.

⁴⁰ Należy podkreślić, że kontrolowany już w toku kontroli właściwie zagregował na to ustalenie i pismem z dnia 1 października 2025 r. poinformował, że części B kart pomocy zostały uzupełnione, a informacja o możliwości anonimowej oceny udzielonej pomocy została umieszczona na drzwiach przed wejściami do pomieszczeń, w których jest realizowane kontrolowane zadanie.

B. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w powiecie.

a) Powierzenie prowadzenia punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej.

Jak wyżej już wskazano, w wyniku kontroli stwierdzono, iż liczba punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, których prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym, jest zgodna z dyspozycją art. 11 ust. 1a u.n.p.p. W całym okresie objętym kontrolą wybór podmiotów, którym powierzono prowadzenie ww. punktów był poprzedzony konkursem (art. 11 ust. 2 u.n.p.p.), o którym mowa w u.d.p.p.w. W przypadku wszystkich poddanych analizie konkursów organ powołał komisję konkursową – zgodnie z art. 15 ust. 2a i 2b u.d.p.p.w.

[dowód: akta kontroli str.: 56-1190]

Kontroli poddano postępowania konkursowe z roku 2023 i 2024.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w pracach komisji powołanych w latach 2023-2024 nie uczestniczyły osoby zgłoszone przez organizacje pozarządowe lub podmioty wskazane w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w.⁴¹.

W kwestii ogłoszeń o otwartym konkursie ofert należy wskazać, iż poddane weryfikacji ogłoszenia konkursowe⁴² zawierały elementy wskazane w art. 13 ust. 2 pkt 1 – pkt 7 u.d.p.p.w.

Termin składania ofert we wszystkich konkursach objętych niniejszą kontrolą był zgodny z treścią ust. 1 ww. przepisu.

[dowód: akta kontroli str.: 56-68, 672-687, 688-698, 1733-1742]

Niemniej jednak, w wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości związane z otwartymi konkursami ofert:

W myśl art. 13 ust. 2 pkt 2 u.d.p.p.w. w ogłoszeniu konkursowym wskazuje się wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację przedmiotowego zadania.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w ogłoszeniu konkursowym nie wskazano w sposób precyzyjny ww. kwoty. Pkt I ogłoszeń konkursowych wskazuje kwotę na jeden z punktów, nie wskazując łącznej wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację danego zadania. Sposób w jaki wskazano ww. środki może wprowadzać potencjalnego oferenta

⁴¹ Zgodnie z art. 15 ust. 2da pkt 1 u.d.p.p.w. komisja konkursowa może działać bez udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych lub podmiotów wskazanych w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. jeżeli wskazane podmioty nie zgłosiły swoich kandydatów, zgłoszone osoby nie wezmą udziału w pracach komisji bądź zgłoszone osoby podlegają wyłączeniu. Zaproszenia do udziału w pracach komisji konkursowych opublikowano na BIP jednostki kontrolowanej wraz z ogłoszeniem konkursowym:

- w 2023 roku: https://starostwo.olawa.pl/aktualnosc-973-konkurs_na_realizacje_zadania.html

- w 2024 roku: https://starostwo.olawa.pl/aktualnosc-1339-ogloszenie_otwarty_konkurs_ofert_punktu.html.

⁴² Uchwała 1261/2023 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 26 października 2023 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu olawskiego w 2024r. oraz Uchwała nr 99/2024 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 21 października 2024 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu olawskiego w 2025 r.

w błędne przekonanie, co do ilości punktów przeznaczonych do prowadzenia w ramach umowy z powiatem oraz wysokości środków przeznaczonych na realizację przedmiotowego zadania.

Powyższe stanowi uchybienie, nie rzutujące w sposób istotny na prawidłowość wykonywania zadania.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 3 u.d.p.p.w. w ogłoszeniu konkursowym wskazuje się zasady przyznawania dotacji na realizację zadania.

W wyniku kontroli ustalono, iż zasady przyznawania dotacji określono w pkt II ust. 1 ogłoszeń konkursowych, w których nie wskazano określonych zasad, a jedynie dokonano wskazania niektórych ustaw. Niektóre z zasad przyznawania dotacji zostały określone w innych punktach ogłoszeń konkursowych, np. pkt III ust. 2 ogłoszeń konkursowych, wskazujący na uregulowanie sposobu finansowania i rozliczania dotacji w umowie, czy pkt VI ust. 2 ogłoszeń konkursowych formułujący zakaz wykorzystywania środków z dotacji na zadania niezwiązane bezpośrednio z wykonywaniem zadania. Zasady przyznawania dotacji powinny być określone precyzyjnie w jednym akapicie ogłoszenia konkursowego, by zapewnić przejrzystość oferty.

Powyższe stanowi uchybienie, nie rzutujące w sposób istotny na prawidłowość wykonywania zadania.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

W pkt II ust. 5 ogłoszenia konkursowego z 2023 roku wskazano, iż:

*„O powierzenie prowadzenia w 2021 roku punktu **nie może** ubiegać się organizacja pozarządowa (...)”*, podczas gdy zadanie dotyczy prowadzenia punktów w 2024 roku.

Powyższa omyłka pisarska wynika z niezachowania należytej staranności przy sporządzaniu ogłoszenia konkursowego.

[dowód: akta kontroli str.: 1733-1742]

Mając na uwadze pkt II ust. 8 i 9 ogłoszeń konkursowych z roku 2023 i 2024 kontrolowany organ nie przewidział możliwości nadsyłania ofert drogą elektroniczną.

Pominięcie platformy ePUAP – podstawowego narzędzia w komunikacji na linii *klient -urząd*, nie może zostać ocenione pozytywnie. Każdy oferent ma prawo wybrać sposób przekazania swojej oferty w postępowaniu konkursowym, w tym ma prawo złożyć ofertę w postaci elektronicznej. Obowiązek przyjęcia takiego rozwiązania wynika z art. 16 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1557 z późn. zm.). Jednocześnie należy pamiętać, iż wniesienie oferty drogą elektroniczną nie byłoby jedynym, lecz jednym z kilku sposobów złożenia oferty⁴³. O wyborze najlepszego i najdogodniejszego sposobu dostarczenia swojej aplikacji do urzędu decydowałby każdy z potencjalnych oferentów.

Powyższa nieprawidłowość wynika z niewystarczającej znajomości przepisów ww. ustawy.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

⁴³ Obok przesłania jej za pośrednictwem operatora pocztowego, kuriera lub osobistego złożenia.

W toku kontroli stwierdzono, iż ogłoszenia konkursowe z roku 2023 i 2024, w pkt II ust. 11 ppkt 4, wskazywały, iż obligatoryjnymi załącznikami do składanych ofert są kopie aktualnego i zgodnego ze stanem faktycznym i prawnym odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji.

W powyższej kwestii należy wskazać, iż dane, których żąda kontrolowana jednostka są udostępniane przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego nieodpłatnie, za pośrednictwem ogólnodostępnych systemów teleinformatycznych, udostępniających aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do powyższego rejestru oraz umożliwiających samodzielne wygenerowanie wydruku mającego moc dokumentu wydanego przez Centralną Informację⁴⁴. Nie można też pominąć tego, iż przepisy u.k.r.s. wprost stanowią, iż dane wskazane w tym rejestrze korzystają z domniemania prawdziwości, a dbanie o ich aktualność jest obowiązkiem podmiotu, którego dotyczą⁴⁵. Ponadto zaznaczenia wymaga, iż oferty w otwartych konkursach, o których mowa w art. 11 ust. 2 u.n.p.p., mogą być składane również przez podmioty nie mające formy prawnej fundacji lub stowarzyszenia⁴⁶. Nie wszyscy z tych potencjalnych oferentów podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego⁴⁷. Tym samym, wymóg przedstawienia dokumentów wskazanych w części VII ust. 31 ppkt 1 ogłoszeń konkursowych jest zasadny tylko wobec tych podmiotów, nie zaś wobec wszystkich, które potencjalnie mogą złożyć swoje oferty w konkursie.

Podsumowując powyższy wywód organ kontroli stwierdza, iż żądanie przedstawienia przez organizacje uczestniczące w konkursach z roku 2023 i 2024 wymienionych dokumentów stanowiło zbyt daleko idący formalizm, ponieważ dokumenty te lub informacje z nich wynikające, kontrolowana jednostka mogła pozyskać we własnym zakresie.

Powyższa nieprawidłowość wynika z niewystarczającej znajomości przepisów u.k.r.s.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

W trakcie kontroli stwierdzono, iż zgodnie z pkt II ust. 11 ppkt 8 ogłoszeń konkursowych oferent zobligowany jest, by dołączyć do oferty dokument potwierdzający wpis na listę wojewody, o której mowa w art. 11d ust. 1 u.n.p.p. Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż ust. 15 przedmiotowego przepisu obliuguje wojewodę do tego, aby prowadzoną listę udostępniał w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie jest dostępna dla wszystkich

⁴⁴ Zgodnie z art. 4 ust. 4a i ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 869, dalej jako: u.k.r.s.).

⁴⁵ Patrz: art. 17 u.k.r.s.

⁴⁶ Przepis art. 11 ust. 1 u.n.p.p. mówi o powierzeniu prowadzenia części z punktów organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Definicja tego zwrotu, zawarta w art. 3 ust. 2 u.d.p.p.w. nie ogranicza tego pojęcia wyłącznie do fundacji i stowarzyszeń, lecz wskazuje również na osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, które przy tym nie należą do sektora jednostek finansów publicznych, nie są przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi i nie działają w celu osiągnięcia zysku.

⁴⁷ Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (Dz. U. poz. 1667), liczącym 34 pozycje, wpisowi do powyższego rejestru podlegają, poza stowarzyszeniami i fundacjami (poz. nr 1 i nr 6) m. in. posiadające status organizacji pożytku publicznego podmioty wskazane w poz. 31 – poz. 34 ww. rozporządzenia a także inne organizacje społeczne i zawodowe, które na mocy przepisów szczególnych podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego (poz. 30 ww. rozporządzenia).

zainteresowanych⁴⁸. Ponadto należy zaznaczyć, iż żądanie od organizacji pozarządowej wyłącznie przedstawienia kopii opisanej powyżej decyzji (gdyż to przedmiotowa decyzja potwierdza wpis na rzeczoną listę) może skutkować tym, iż do konkursu zostanie dopuszczony podmiot, który został z ww. listy wykreślony. Zaznaczyć bowiem należy, iż decyzja w przedmiocie wpisu na powyższą listę i decyzja o skreśleniu z niej są to dwa odrębne akty administracyjne, wydawane w dwóch odrębnych i niezależnych postępowaniach administracyjnych⁴⁹. Jedynie lista, o której mowa w art. 11d ust. 15 u.n.p.p. zawiera dane o organizacjach wpisanych oraz wykreślonych. Nie można przy tym pominąć tego, iż co do zasady skutki prawne wywiera decyzja ostateczna (art. 130 § 1 k.p.a.), a więc decyzja która po pierwsze została skutecznie doręczona adresatowi, weszła do obrotu prawnego i wiąże organ, który ją wydał (art. 110 § 1 k.p.a.)⁵⁰, a po drugie w przewidzianym terminie nie wniesiono od niej odwołania lub zrzeczono się tego prawa (art. 127a k.p.a.). Wprawdzie w przypadku decyzji, którymi rozstrzygnięto o wpisaniu danego podmiotu na ww. listę można mówić o tym, iż podlega ona wykonaniu przed terminem na wniesienie odwołania (art. 130 § 4 k.p.a.), to już w przypadku decyzji wydanych w przedmiocie wykreślenia z przedmiotowej listy nie będzie miało to zastosowania⁵¹.

Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nadzór.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

W pkt IV ust. 4 ppkt 5 ogłoszeń konkursowych wskazano kryterium merytoryczne oceny, zgodnie z którym dodatkowe punkty uzyskuje oferent, który zawarł umowy z prawnikami mieszkającymi i pracującymi na terenie powiatu łańskie i województwa dolnośląskiego. W toku kontroli wystosowano do kontrolowanego pytanie, w jaki sposób komisja konkursowa weryfikuje adresy zamieszkania i adresy wykonywania pracy przez osoby wskazane w ofertach. W wyjaśnieniach z dnia 22 października 2025 r. (znak: NPP.1710.1.2025) kontrolowany wskazał, że: „organizacje pozarządowe składając oferty przedstawiają skład osobowy prawników, którzy są gotowi do świadczenia pomocy w punktach NPP i NPO. Dołączają kserokopie umów i porozumień potwierdzonych za zgodność z oryginałem. Zawarte są tam adresy firm prowadzących działalność gospodarczą. Wieloletnie doświadczenia spowodowały, że preferowani są prawnicy z terenu powiatu i województwa”.

Z powyższych wyjaśnień nie wynika, w jaki sposób komisja konkursowa weryfikuje miejsce zamieszkania i miejsce wykonywania pracy przez prawników. W wyjaśnieniach nie odniesiono się w ogóle do sposobu weryfikacji miejsca zamieszkania wskazanych osób, natomiast pracę na terenie powiatu zrównano z adresem, pod którym zarejestrowana jest

⁴⁸ Wojewoda Dolnośląski udostępnia przedmiotową listę pod adresem: <https://www.gov.pl/web/dolnoslaski-uw/samodzielne-stanowisko-ds-obslugi-oswiadczen-majatkowych-i-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

⁴⁹ Patrz: art. 11d ust. 6 i ust. 12 u.n.p.p.

⁵⁰ Decyzja wydana, lecz niedoręczona jest tzw. *aktem administracyjnym nieistniejącym* i nie wywiera skutków prawnych.

⁵¹ Przepis art. 130 § 4 k.p.a. ma zastosowanie tylko do decyzji wydanych zgodnie z żądaniem wszystkich stron lub do decyzji, co do których wszystkie strony się zrzekły prawa do wniesienia odwołania. W przypadku postępowań wszczynanych z urzędu (a takimi są sprawy prowadzone w przedmiocie wykreślenia danej organizacji z listy, o której mowa w art. 11d ust. 1 u.n.p.p.) pierwsza z ww. okoliczności nie występuje w ogóle (bo dotyczy postępowań wszczynanych na wniosek). W drugim zaś przypadku organ musi oczekiwać na to, aż strona złoży mu oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do odwołania. Do tego czasu wydana decyzja nie jest ostateczna.

działalność gospodarcza. Użycie w ogłoszeniu konkursowym sformułowania „mieszkającymi i pracującymi na terenie powiatu oławskiego i województwa dolnośląskiego” oznacza, iż dany prawnik musiałby mieszkać na terenie powiatu oławskiego⁵² i jednocześnie prowadzić na terenie powiatu działalność gospodarczą⁵³. Mając na uwadze powyższe, komisja konkursowa nie dysponuje wystarczającymi danymi, by potwierdzić łączne spełnienie obydwu kryteriów przez prawnika wskazanego w ofercie.

Za powstanie powyższej nieprawidłowości odpowiadają osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nadzór.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. w ogłoszeniu konkursowym należy zawrzeć informacje o zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ww. ustawy. W wyniku kontroli stwierdzono, że ogłoszenia konkursowe z lat 2023 i 2024 w pkt V określały wysokość dotacji, jaką kontrolowana jednostka przekazała na realizację zadania objętego niniejszą kontrolą w roku publikacji ogłoszenia konkursowego i w roku poprzednim. Działanie to było nieprawidłowe w zakresie zamieszczenia w ogłoszeniu konkursowym wysokości dotacji, jaką jednostka przekazała na realizację przedmiotowego zadania w roku publikacji ogłoszenia konkursowego. W dacie publikacji każdego z ww. ogłoszeń konkursowych w dalszym ciągu było realizowane zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku poprzednim⁵⁴. Jak zaznaczono powyżej, w art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. ustawodawca posłużył się, w odniesieniu do zadań tego samego rodzaju co wskazane w ogłoszeniu konkursowym, zwrotem *zrealizowanych*, co w ocenie organu kontroli oznacza zadanie, które zostało na dzień ogłoszenia danego konkursu już wykonane. W dacie publikacji ww. ogłoszeń z lat 2023 i 2024 zadania będące przedmiotem konkursów z lat 2022 i 2023 wciąż były realizowane⁵⁵.

Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów u.d.p.p.w. przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie każdego z ogłoszeń konkursowych oraz nie dość wnikliwa weryfikacja ich treści przez osoby dokonujące ich akceptacji oraz wyrażające zgodę na publikację ogłoszenia. Niemniej jednak zaznaczenia wymaga, że powyższa kwestia ma jedynie charakter formalny i nie czyni ogłoszenia konkursowego nieprawidłowym w zakresie, który dawałby podstawę do podważenia prawidłowości jego rozstrzygnięcia.

⁵² W zwrocie „powiatu oławskiego i województwa dolnośląskiego” spójnik „i” oznacza obowiązek zamieszkiwania zarówno w powiecie oławskim jak i województwie dolnośląskim, a więc de facto w powiecie oławskim, który znajduje się w województwie dolnośląskim.

⁵³ Pojęcia: adres do doręczeń, siedziba spółki czy adres stałego miejsca prowadzenia działalności nie są na gruncie prawa pojęciami tożsamymi. W związku z powyższym adres kancelarii wskazanej przez prawnika nie musi być równoznaczny z miejscem prowadzenia przez niego działalności gospodarczej.

⁵⁴ W roku 2023 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2022; w 2024 roku realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2023.

⁵⁵ Zadania polegające na świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnych porad obywatelskich są zadaniami o charakterze całorocznym, co wynika z art. 11 ust. 2 u.n.p.p. - *organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert (...).*

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

W pkt VI ust. 4 ogłoszeń konkursowych wskazano, iż w przypadku zmiany ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej Zarząd Powiatu w Oławie zastrzega sobie prawo unieważnienia konkursu. Powyższy zapis jest niezgodny z § 30 ust. 1 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 283) stanowiącego, iż w przepisach przejściowych reguluje się wpływ nowej albo znowelizowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy albo ustaw dotychczasowych bez względu na to, czy do tych stosunków zamierza się stosować przepisy dotychczasowe, przepisy nowe czy przepisy regulujące ten wpływ w sposób odmienny od przepisów dotychczasowych i przepisów nowych. Niemożliwe jest zatem, aby zarząd powiatu samodzielnie decydował o kwestii kontynuowania bądź zakończenia postępowania konkursowego, gdyż kwestie te, w przypadku zmiany ustawy, zostaną uregulowane w treści ustawy zmieniającej.

Powyższa nieprawidłowość wynika z niewystarczającej znajomości zasad techniki prawodawczej.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w pkt 1 ogłoszeń konkursowych zawarto zapis o możliwości wydłużenia czasu trwania dyżuru do 5 godzin dziennie, podczas gdy zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy taka zmiana czasu trwania dyżuru może ulec wydłużeniu do co najmniej 5 godzin dziennie.

Powyższa nieprawidłowość wynika z niewystarczającej znajomości przepisów ustawy.

[dowód: akta kontroli str.: 672-687, 1733-1742]

Zgodnie z art. 13 ust. 3 u.d.p.p.w. ogłoszenia konkursowe są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej oraz w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń w siedzibie organu administracji publicznej.

W toku kontroli ustalono, iż ogłoszenia konkursowe z lat 2023⁵⁶ i 2024⁵⁷ publikowano w sposób prawidłowy.

[dowód: akta kontroli str.: 1724-1725, 1733-1742, 1746-1755]

W wyniku kontroli stwierdzono, że zaproszenia do udziału w pracach komisji konkursowych opublikowano w BIP jednostki kontrolowanej⁵⁸.

Następnie, uchwałami:

⁵⁶ BIP: <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/a,23917,ogloszenie-o-otwartym-konkursie-ofert-na-realizacje-zadania-w-zakresie-prowadzenia-punktu-nieodplatn.html>

Strona internetowa: https://starostwo.olawa.pl/aktualnosc-973-konkurs_na_realizacje_zadania.html

Siedziba organu: adnotacja o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń.

⁵⁷ BIP: <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/a,24299,ogloszenie-o-otwartym-konkursie-ofert-na-realizacje-zadania-w-zakresie-prowadzenia-punktu-nieodplatn.html>

Strona internetowa: https://starostwo.olawa.pl/aktualnosc-1339-ogloszenie_otwarty_konkurs_ofert_punktu.html

Siedziba organu: adnotacja o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń.

⁵⁸ W 2023 roku: <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/a,23918,zaproszenie-do-zglaszania-kandydatow-do-komisji-konkursowej.html>

W 2024 roku: <https://www.bip.starostwo.olawa.pl/a,24300,zaproszenie-do-zglaszania-kandydatow-do-komisji-konkursowej.html>

- nr 289/2023 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 17 listopada 2023 r. w sprawie powołania komisji w celu opiniowania złożonych ofert na realizację zadania w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Oławskiego w 2024 roku
- nr 127/2024 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 15 listopada 2024 r. w sprawie powołania komisji w celu opiniowania złożonych ofert na realizację zadania w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Oławskiego w 2025 roku

powołano komisje konkursowe celem oceny ofert i rekomendacji wyboru oferty wygrywającej.

W pracach komisji konkursowych uczestniczyli tylko przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Oławie. Ani z protokołów prac komisji konkursowych w 2023 i 2024 roku, ani ze wskazanych powyżej uchwał nie wynika, dlaczego w pracach komisji konkursowych nie uczestniczyły osoby wymienione w art. 15 ust. 2d u.d.p.p.w.

Powyższe stanowi uchybienie nie mające wpływu w sposób istotny na prawidłowość powołania komisji konkursowych.

[dowód: akta kontroli str.: 56-68, 688-698]

W toku kontroli ustalono, iż w konkursie z roku 2023 wpłynęły następujące oferty:

- Oferta NPP [redacted] (wpływ: 16.11.2023 r.) – 15 pkt,
- Oferta NPP [redacted] (wpływ: 17.11.2023 r.) – 28,5 pkt
- Oferta NPP [redacted] (wpływ: 20.11.2023 r.) – 25 pkt
- Oferta NPO [redacted] (wpływ 20.11.2023 r.) – odrzucona

natomiast w konkursie z 2024 roku wpłynęły oferty wskazane poniżej:

- [redacted] (wpływ: 04.11.2024 r.) – 25 pkt
- [redacted] (wpływ 15.11.2024 r.) – 36 pkt
- [redacted] (wpływ: 15.11.2024 r.) – 27 pkt

Spośród ofert wskazanych powyżej, kontroli poddano trzy oferty z 2023 roku:

- ofertę NPP [redacted],
- ofertę NPP [redacted],
- ofertę NPO [redacted],

oraz dwie ofert z 2024 roku:

- ofertę NPP [redacted],
- ofertę NPP [redacted].

[dowód: akta kontroli str.: 91-315, 316-553, 554-671, 727-1049, 1050-1190]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż wszystkie złożone oferty, zarówno w 2023, jak i 2024 roku, zostały złożone w przewidzianym do tego terminie i spełniały wymogi formalne określone w art. 14 ust. 1 u.d.p.p.w. Ponadto, wszystkie oferty złożone w konkursie z 2024 roku spełniają wymogi formalne określone przez Starostę w ogłoszeniu konkursowym.

W wyniku kontroli stwierdzono również, iż wszystkie ww. organizacje pozarządowe były wpisane na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy.

[dowód: akta kontroli str.: 91-315, 316-553, 554-671, 727-1049, 1050-1190]

W odrzuconej ofercie na prowadzenie punktu NPO w 2024 roku, złożonej przez [REDAKTOWANE], odrzucenia oferty dokonano z uwagi na brak przedstawienia umów z doradcami obywatelskimi, które zgodnie z pkt II ust. 11 ppkt 2 ogłoszenia konkursowego powinny zostać załączone do oferty. Powyższe oceniono pozytywnie.

Ponadto, ww. organizacja opisała kopertę niezgodnie z wymogiem określonym w pkt II ust. 13 ogłoszenia konkursowego, wskazując na kopercie nieodpłatną pomoc prawną pomimo że oferta dotyczyła nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Komisja konkursowa nie odniosła się do wskazanej kwestii. Powyższa nieprawidłowość nie rzutuje jednak w sposób istotny na prawidłowość postępowania konkursowego.

[dowód: akta kontroli str.: 91-315]

W toku kontroli ustalono, iż komisje konkursowe z 2023 i 2024 roku prawidłowo sporządziły protokoły ze swoich prac dot. opiniowania ofert.

[dowód: akta kontroli str.: 56-68, 688-698]

W wyniku kontroli ustalono, iż Zarząd Powiatu w Oławie rozstrzygnął konkursy z 2023 i 2024 roku w prawidłowym terminie⁵⁹. Dokonano również ogłoszenia wyników konkursów zgodnie z art. 15 ust. 2j u.d.p.p.w., tzn. na stronie internetowej⁶⁰, w BIP⁶¹ oraz w siedzibie organu. Ogłoszenie wyników konkursów z 2023 i 2024 roku zawiera wszystkie elementy wskazane w art. 15 ust. 2h pkt 3 u.d.p.p.w. co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 69-70, 699-700, 1743-1745, 1756-1758]

W konkursie z 2023 roku dokonano wyboru oferty [REDAKTOWANE], z którą zawarto dwie umowy (na prowadzenie dwóch punktów NPP). Analogicznie, w konkursie z 2024 roku dokonano wyboru oferty [REDAKTOWANE] i również zawarto z nią dwie umowy (na prowadzenie dwóch punktów NPP). Powyższe było zgodne z art. 11 ust. 2b ustawy, co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 69-70, 699-700]

Zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.p. umowa zawarta pomiędzy powiatem a organizacją pozarządową winna mieć formę pisemną i być zawarta niezwłocznie po rozstrzygnięciu ww. konkursów (art. 15 ust. 4 oraz art. 16 ust. 2 u.d.p.p.w.), jak również zawierać elementy, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1, pkt 1a i pkt 3 – 6b ustawy. W wyniku przeprowadzonej

⁵⁹ Uchwałą nr 1299/2023 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie wyboru oferty i przyznania dotacji na realizację zadania publicznego Powiatu Oławskiego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Oławskiego w 2024 roku oraz Uchwałą nr 135/2024 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie wyboru oferty i przyznania dotacji na realizację zadania publicznego Powiatu Oławskiego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie Powiatu Oławskiego w 2025 roku.

⁶⁰ Konkurs z 2023

Konkurs z 2024 r.:

⁶¹ Konkurs z 2023 r.:

Konkurs z 2024 r.:

kontroli stwierdzono, iż wszystkie z umów zawartych w latach 2023 – 2024 miały właściwą formę, a daty ich zawarcia nie budzą zastrzeżeń⁶².

Przedmiotowe umowy zawierały wszystkie ww. elementy z wyłączeniem wskazanego przepisem art. 6 ust. 2 pkt 6a określeniem sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem. Powyższy zwrot rozumieć należy jako *określony tryb postępowania, formę wykonywania czegoś*⁶³ oraz *planowanie i koordynowanie poszczególnych etapów jakiś działań*⁶⁴. W żadnej z czterech zawartych umów nie określono sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem.

Ponadto, we wszystkich poddanych kontroli umowach zawarto zapis o możliwości wydłużenia czasu trwania dyżuru do 5 godzin dziennie, podczas gdy zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1a u.n.p.p. taka zmiana czasu trwania dyżuru może ulec wydłużeniu do co najmniej 5 godzin dziennie.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niewystarczającej znajomości przepisów ustawy.

[dowód: akta kontroli str.: 71-90, 701-726]

Zgodnie z art. 11 ust. 8-8a u.n.p.p., w zw. z art. 17 u.d.p.p.w., Starosta obowiązany jest do przeprowadzania kontroli wykonywania przez wyłonioną organizację pozarządową umowy z powiatem. Zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 22 października 2025 r. pracownicy Starostwa Powiatowego w Oławie przeprowadzają raz rocznie kompleksowe kontrole wykonawców, natomiast w ciągu roku przeprowadzane są wizytacje punktów.

Powyższe należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 1724-1725, 1759-1761]

Zgodnie z art. 7 ust. 5 u.n.p.p. Starosta analizuje opinie osób uprawnionych o udzielonej pomocy, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

W toku kontroli ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, beneficjenci nieodpłatnego poradnictwa wypełniali części B kart pomocy jedynie w 2023 roku⁶⁵, a opinie przez nich złożone były pozytywne. Zgodnie z wyjaśnieniami z dnia 22 października 2025 r. opinie zamieszczone w części B kart pomocy są analizowane przez Starostę, co należy ocenić pozytywnie. W latach 2024-2025 części B kart pomocy nie były przez beneficjentów wypełniane.

[dowód: akta kontroli str.: 1191-1214, 1215, 1236-1238, 1724-1725]

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci dokumentu elektronicznego, który doręczono kontrolowanemu.

⁶² Umowy w 2023 roku zawarto w dniu 29 grudnia, a w 2024 roku w dniu 12 grudnia.

⁶³ Definicja wyrazu *sposób* zawarta w Słowniku Języka Polskiego.

⁶⁴ Definicja wyrazu *organizować* zawartej w Słowniku Języka Polskiego.

⁶⁵ Wg. danych z systemu Ministerstwa Sprawiedliwości dot. npp.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Zawierać porozumienia z gminami dotyczące organizacji punktów nieodpłatnych porad z zachowaniem przepisu art. 9 ust. 1 u.n.p.p.
2. W sytuacji przeznaczania lokalu również do prowadzenia mediacji, tego rodzaju zapis wprowadzać także do treści stosownych porozumień.
3. Realizować postanowienia zawieranych porozumień m.in. informować gminy o radcach prawnych, adwokatach oraz doradcach wyznaczonych do obsługi danego punktu pomocy.
4. Dbać o stałą dostępność lokali dla niepełnosprawnych beneficjentów pomocy.
5. Dbać o przestrzeganie postanowień zawieranych trójstronnych porozumień z organami właściwych samorządów zawodowych.
6. W umowach z radcami prawnymi i adwokatami wprowadzać regulacje dotyczące sposobu organizowania w punkcie spotkań z mediatorem, co wynika z art. 6 ust. 2 pkt 6a u.n.p.p. Ponadto, właściwie określać możliwość wydłużenia czasu trwania dyżurów, w oparciu o art. 6 ust. 2 pkt 1a, w zw. z art. 8 ust. 6 u.n.p.p.
7. Dbać i zapewniać stały dostęp beneficjentom pomocy do stosownych kart informacyjnych, przede wszystkim dot. poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, a także informacji o możliwości przekazywania opinii o udzielonej pomocy.
8. Zadbać, aby beneficjenci pomocy składali oświadczenia o których mowa w art. 4 ust. 2 u.n.p.p. w sposób rzetelny oraz bez danych nadmiarowych.
9. Zadbać o poprawność wypełniania „kart pomocy” przez osoby jej udzielające.
10. Właściwie, tj. w szczególności z uwzględnieniem przepisów u.n.p.p. oraz u.d.p.p.w., redagować oraz publikować ogłoszenia otwartych konkursów ofert i ogłoszenia o wynikach otwartych konkursów ofert, których przedmiotem jest powierzenie prowadzenia części punktów nieodpłatnego poradnictwa organizacjom pozarządowym oraz ogłoszenia wyników przedmiotowych konkursów tak, aby zawierały one wszelkie wymagane ww. przepisami informacje oraz aby były one zgodne z wytycznymi w nich zawartymi, zwracając uwagę na przejrzystość ogłoszenia konkursowego.
11. W sposób precyzyjny określać skład komisji konkursowych, odnosząc się również do udziału albo braku udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w takich komisjach.
12. Rzetelnie oceniać oferty składane przez organizacje pozarządowe w otwartych konkursach ofert, biorąc pod uwagę wymogi ustawowe oraz wymogi wynikające z ogłoszeń konkursowych.
13. Sporządzać umowy powierzenia prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy w sposób zgodny z art. 11 ust. 7 u.n.p.p.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń lub o przyczynach ich niewykonania, w terminie do dnia **17 kwietnia 2026 r.** (art. 49 ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU PRAWNEGO, NADZORU
I KONTROLI

/-/

Damian Domusiewicz

/podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/
